

Uitverkiesing en Verbond volgens Romeine 9 – 11 (deel 1)¹

deur prof J.C. Coetzee²

Die tema wat Paulus in Rom. 9 - 11 uitvoerig behandel, kan soos volg geformuleer word: die probleem of die groot skaalse ongeregtigheid, ongeloof, vyandskap teen die evangelie onder die volk Israel 'n bewys is dat God niteenstaande sy verbondsbelofte Israel verwerp het as Godsvolk. ...

Die *opset* van Rom. 9—11 is bepalend vir die wyse waarop die openbaring in Rom. 9—11 oor die onderhawige probleem behandel moes word: Paulus behandel sy tema nie in een deurlopende lyn nie. Rom. 9—11 kan veeleer in drie dele onderskei word.

As eerste deel 9 : 1—9 : 29: Hierin spreek Paulus eers indirek oor die situasie van Israel wat die probleem skep: 9 : 1—5;

- daarna word die antwoord verstrek op die probleem wat implisiet opgesluit lê in die antwoord: 9 : 6a;

- dan word hierdie antwoord verklaar in 9: 6b—9: 29.

Rom. 9 : 30—11 : 24 vorm 'n tweede gedeelte waarin die uiteensetting as 't ware weer van vooraf begin:

- in 9 : 30—10 : 21 gaan Paulus nou breedvoerig en direk in op die situasie wat die probleem skep;

- daarna word weer, in 'n genuanseerde en direkter vorm die probleem gestel: 11:1a

- terwyl die antwoord op die probleem volg: 11:1b-2

- daarna word in 11 : 1b, 2b-24 op genuanseerde wyse en met die klem ietwat anders as in 9 : 6b—29 die antwoord verklaar.

In 11: 25—32 kom Paulus dan by die derde en afsluitende deel van sy bespreking, 'n pregnant geformuleerde samevatting van wat voorafgegaan het.

In die lig van hierdie opset van Rom. 9—11 kan die duidelikste beeld van Paulus se verkondiging oor die verhouding van Israel en die Godsvolk verkry word deur die twee parallelle uiteensettings 9 : 1—29 en 9 : 30—11 : 24 te kombineer. Na aanleiding van die inhoud skenk ons daarom aandag:

- i. *eerstens* aan die situasie onder Israel wat die probleem skep: 9 : 1—5 en 9 : 30—10 : 21;

- ii. *tweedens* aan die probleem self: 9 : 6a en 11 : 1a;

- iii. *derdens* aan die antwoord op die probleem: 9 : 6a en 11 : 1a en 2a; en

- iv. *vierdens* aan die verklaring van hierdie antwoord: 9 : 6—29 en 11 : 1—24.

(i) Die situasie van Israel wat die probleem skep.

Terwyl Paulus aanvanklik in hf. 9 : 1 e.v. nie direk sê wat Israel se toestand is waaruit die probleem van die volk se verhouding tot die Godsvolk voortvloei nie, maar net daar van spreek

¹ Geneem uit *Volk en Godsvolk in die Nuwe Testament: 'n Eksegetiese studie*. Potchefstroom: Pro Rege-Pers Beperk. 1965. bl.157 ev. Die hoofopskrif is bygevoeg. Al die eindnotas (omtrek 80!) is nie bygevoeg nie en kan in die boek opgeslaan word op bl.237 ev. – S. Le Cornu

² Gewese professor in Nuwe Testament van die teologiese skool van die GKSA, Potchefstroom.

as iets wat horn geweldige smart en droefheid aandoen (terwyl dit tog die beheersende uitgangspunt van sy betoog is), beskryf hy die toestand baie duidelik wanneer hy vanaf 9 : 30 die onderwerp weer opnuut aanvoer.

In 9 : 30—31 toon Paulus die volle dieptepunt van Israel se toestand aan wat die probleem veroorsaak: Israel, die volk van die verbond — nou die volk na sy uitwendige, empiriese verskyningsvorm en nie soos in 9 : 6 nie — verkeer in ongeregtheid. Israel, die volk van die verbond, het „die geregtigheid nie bereik nie” (9 : 31), d.w.s. Israel het nie daartoe gekom om in die regte, suiwer regsposisie met voldoening aan God se regseis, d.i. as onskuldiges, voor God te staan nie; eintlik: Israel het nie daartoe gekom dat God hom in Christus Jesus in die suiwer regsposisie voor Hom gestel het nie. En dit terwyl die heidennasies wat hierdie geregtigheid nie eens nagejaag het nie, die heidennasies wat altyd ver van God se geregtigheid was, die geregtigheid wel verkry het.

Die verhouding tussen Israel en God is verkeerd: Israel staan buite die genadige, verbondsmatige regverdigverklaring van God in Christus Jesus en die heidennasies staan daarinne.

Waarom?

Omdat Israel hul eie geregtigheid en wel geregtigheid deur die werke van die wet wou verwerf en Jesus Christus nie as hulle regverdigmaking wou aanneem nie (9 : 32; 10 : 3—4). Omdat hulle hul gestamp het teen Jesus Christus, die Steen van aanstoot (9 : 32). Hulle wou nie in Jesus Christus as hulle bron van geregtigheid glo nie (vgl. 9 : 33; 10 : 4; 10 : 9,10,11,14).

Wat hierin vir ons van besondere belang is, is dit: Paulus grond die ongeregtheid van Israel nie op die feit dat hulle Jesus gekruisig het nie, maar op die feit dat hulle nie die evangelieboodskap van Jesus Christus wou glo nie. Nie die kruisiging van Jesus deur die volk Israel plaas vir Paulus 'n vraagteken agter die volk Israel se posisie as Godsvolk nie, maar hulle ongeloof in en verwerping van die prediking van Jesus Christus deur die apostels ! Rom. 10 : 16: „Maar hulle was nie almal gehoorsaam aan die evangelie nie”. ...

Hiermee staan Paulus dus volkome in een lyn met die vroegste prediking van die apostels aan Israel en aan die heidene en ook met Handeling se weergawe van Paulus se vroegste prediking aan die Diaspora-Jode.

Israel, Israel na sy empiriese omvang, *het* die evangelie gehoor (10 : 18); Israel *het* dit verstaan (10 : 19); Israel het selfs gesien dat die evangelie uitgaan na die heidennasies om hulle jaloers te maak (10 : 19), selfs dat die heidennasies die evangelie werklik aanneem (10 : 20) — maar Israel wou nie glo nie (o.a. 9 : 32; 10 : 16).

Dit skep die probleem.

Dáárom het Israel die geregtigheid nie bereik nie. Deur sy volhardende ongeloof in die messias Jesus is die volk Israel as empiriese geheel ten tyde van Paulus se skrywe (nog?) nie deur God in die suiwer regsposisie in Christus Jesus voor Hom gestel nie.

ii) Die probleem self

Hiermee is die probleem gebore: Het hiermee die Woord van God verval ? : 9 : 6a. Beteken dit dat God sy volk verstoot het ? : 11 : 1a

In Rom. 11 : 1 vra Paulus of dit beteken dat God sy volk, Israel, die Godsvolk „verstoot het”, “ἀπώσατο”. ἀπωθέω, letterlik: terugstoot, wegstoot, opsy druk, word hier in die medium gebruik: van Homself af weggestoot het, en dit het hier oordragtelike sin: verwerp het, in die sin van 'n radikale breuk van God met Israel.

Die probleem is dus werklik: is die ongeregtige staat waar in Israel in die hede voor God staan vanweë ongelof in Jesus Christus, 'n teken dat God die volk Israel radikaal verwerp het as Godsvolk?

In 9 : 6a word die probleem ietwat anders en in sy diepste konsekwensie geformuleer: beteken die ongeregtige staat van die volk Israel voor God in die hede dat „die woord van God verval het” (ἐκπέπτωκεν) ? Ἐκπίπτω is 'n sterk beeldende woord wat byvoorbeeld gebruik word van die verwelkte bloem wat kragteloos en lewensloos „afval” op die grond — vgl. Jak. 1 : 11. Het dan nou die woord van God kragteloos en lewensloos af geval, d.i. vergaan? ...

Die probleem in sy diepste konsekwensie is dus: het God se beloftewoord, λόγος, aan Israel kragteloos geword, vergaan; hou dit nie meer stand nie; is dit nie vervul nie; is God tot leuenaar gemaak ?!

Maar waarom dwing die ongeregtige staat van Israel in die hede Paulus tot die radikale vraag?

Omdat die volk Israel die volk van die verbond is ! 9 : 4—5: „Hulle is immers diesulkes (οἵτινές) wat Israeliete (lede van die verbondsvolk !) is, wie s'n die aanneming tot kinders en die heerlijkheid en die verbonde en die wetgewing en die erediens en die beloftes is, wie s'n die vaders is, en uit wie die Christus volgens die vlees is !”

Met die volk Israel het God sy verbond gesluit; aan hulle het Hy die heerlike verbondsbeloftes gegee en al die gawes van die verbondsgeskiedenis; hulle is immers die nageslag van die aartsvaders met wie God die verbond gesluit het, die nageslag aan wie die vervulling van die verbondsbeloftes toegesê is; en waarlik (die klimaks in die verse!), Jesus Christus is dan ook inderdaad volgens Gods verbondsbelofte aan die vaders uit die geslag van die volk Israel gebore.

Hoe kan dit dan ooit moontlik wees dat die volk nou werklik nie die geregtigheid, nie die suiwere regsposisie voor God in Christus bereik het nie, terwyl hierdie regsposisie voor God tog juis die inhoud is van Gods genade beloftes, tog juis die seën is vir die nageslag, nl. Israel, in die Saad, Jesus Christus (vgl. Gal. 3 : 16) wat God in sy verbond belof het — en dít alles terwyl Gods belofte reeds sóver in vervulling gegaan het dat Jesus Christus waarlik gebore is uit Israel, die nageslag van die vaders?

God het in sy verbond die geregtigheid aan die verbondsvolk Israel belowe in Christus. Nou het Christus gekom volgens die belofte, maar Israel (na sy empiriese omvang) het die verbondsbelofte, nl. die geregtigheid in Christus, nie bereik nie !

Hoe kan dit ooit moontlik wees?

Betekén dit dan werklik dat God se verbondsbelofte sy krag verloor en tot niet gegaan het ?

Het God dan wel Israel as sy Godsvolk verstoot?

In verband met hierdie probleem wat Paulus bespreek, is dit van besondere belang om daarop te let dat dit 'n *probleem is rondom die werklike, histories-etniese volk Israel*. Dit spreek uit die hele samehang van Rom. 9—11, maar dit kom ook herhaaldelik en pertinent tot uitdrukking: Dit gaan vir Paulus om die Israel wat „my ylees” (11 : 14) is; om die Israel „uit wie die Christus na die vlees is” (9 : 5); om die Israel van wie Abraham, Isak en Jakob „die vaders” is. ...

Die probleem wat in Rom. 9—11 behandel word, is dus nie of daar nog 'n Godsvolk bestaan nie, ook nie of daar nog 'n verbond van God bestaan nie, maar die probleem is pertinent en direk: bestaan Gods verbond met die histories-etniese volk Israel nog en is die histories etniese volk Israel nog Godsvolk? As Paulus dus konsekwent is, sal dit net soos by die probleem so ook by die antwoord op die probleem en die verklaring van die antwoord gaan om die werklike, histories etniese volk Israel.

Die *belangrikste trefpunt* van Paulus se stelling van die probleem lê vir hierdie studie in *die onbetwisbare konsekwensie* wat die probleem blykens Rom. 9 : 4—6 en 11 : 1—2 inhou:

As die teenwoordige ongeregtheid van Israel beteken dat die volk Israel verwerp is as Godsvolk, dan het God se verbondswoord en daarmee sy verbond self verval.

Die verwerping van Israel as Godsvolk sou volgens Paulus beteken dat God sy verbond verbreek het ! Anders gestel: Alleen as God sy verbond verbreek het en sy verbondsbeloftes tot niet laat gaan het, alleen dan kan daar sprake wees dat Israel deur God verstoot is as Godsvolk !

(iii) Die antwoord

Paulus se antwoord op die probleem is kort, kragtig, beslis: „Maar nie asof (of: maar nie só dat) die woord van God verval het nie” — 9 : 6a.

„Beslis nie” „μη γένοιτο” — 11 : 1b, met die herhaling daarby het sy volk wat Hy vantevore geken het (ὄν προέγνω), nie verstoot nie” — 11 : 2a.

So haastig en so beslis is Paulus in sy antwoord dat hy in 9 : 6 die probleem en die antwoord saamtrek in een sin, die vraag beantwoord nog voordat dit gestel is; en dat hy in 11 : 1 ook reeds in die vraag die onmoontlikheid daarvan duidelik uitdruk deur die vraagvorm te gebruik wat `n negatiewe antwoord vereis, nl. μη άπώσατο

Daar is, sê Paulus, absoluut geen sprake daarvan dat Israel se huidige ongeregte staat in hulle ongeloof beteken dat God se woord verval het nie. Daar is dus geen sprake daarvan dat Israel deur God verwerp is as sy Godsvolk nie. Gods woord bly staan in sy krag ! Israel bly staan as Godsvolk ! Daaroor laat Paulus geen twyfel nie. Daaroor val vir hom niks meer te sê nie. Die teendeel is *onmoontlik* !

Waarom ? Wat is Paulus se grond ?

God se verbondstrou !

Dit kom in die eerste plek tot uitdrukking in die woord λόγος wat Paulus in sy antwoord van 9 : 6 gebruik. Met λόγος „is het woord bedoelt, waarmee God Zich aan Israëel, aan die vaderen, krachtens het verbond en de beloften enz. vss. 3, 4, verbonden heeft”. Hierdie „woord”, die verbondsbelofte(s) van God het nie verval nie, omdat dit nie kan verval nie. Gods verbondstrou is onverganklik.

Sterker nog bring 11: 2 aan die lig dat vir Paulus die verbondstrou van God die absolute en enigste grond is vir Israel se voortbestaan as Godsvolk.

Eerstens gryp Paulus as antwoord `n beloftewoord van God self aan. Hy konstateer die behoud van Israel in die woorde van Ps.94 : 14, “God sal sy volk nie verstoot nie”.

Dit maak Paulus `n aoristus, `n vasstaande feit.

En dan voeg Paulus by die aanhaling die woorde ὄν προέγνω by. Hierdie doelbewus bygevoegde woorde moet besondere belang in hierdie kardinale vers hê. Dit moet beslis redegewend verstaan word: *omdat* God die volk Israel vantevore geken het, dáárom het Hy (die) volk nie verstoot as Godsvolk nie. ...

Met die byvoeging ὄν προέγνω by die versekering dat Israel nie as Godsvolk verwerp is nie, dui Paulus die *diepste grond aan waarom Israel nog Godsvolk is*. God het Israel eenmaal geplaas in `n *uitverkore verbondsbetrekking* met Hom. Op grond van hierdie verbondsposisie waarin Gód die volk Israel geplaas het, kan Israel nie as Godsvolk verstoot wees nie. Gods uitverkiesing van en verbond met Israel is die soewereine Goddelike waarborg vir die behoud van Israel as Godsvolk. Al is Israel, die volk van die verbond, hoe ontrou en selfs al het hulle vanweë

ongeloof (nog) nie die geregtigheid in Christus verkry nie, kan daar geen sprake daarvan wees dat God ontrou geword het aan sy uitverkiesende verbondsluiting (11 : 2) en aan sy verbondsbelofte nie (9 : 6).

Hiermee staan Paulus volkome in lyn met die O.T. (soos hyself ook aantoon) – vgl. Ps. 94 : 14 en 1 Sam. 12 : 22.

Hy staan ook in lyn met die Joodse Rabbyne en tog ook so vër van hulle standpunt: by hulle berus die sekerheid van Israel se behoud as Godsvolk tot op groot hoogte op eie verdienste van die volk, by Paulus enkel op God se vrymagtige uitverkiesing en verbond met die volk Israel.

In antwoord op die probleem sê Paulus dus: Israel is nog Godsvolk omdat God se verbondswoord aan Israel bly staan en hiervan is God se soewereine uitverkiesende verbondsluiting met die volk Israel in die verlede die absolute waarborg !

(iv) Die verklaring van hierdie antwoord

Paulus moes daarvan bewus gewees het dat hierdie antwoord van hom oënskynlik in direkte teëstelling staan tot die huidige feitlike toestand van die groot massa van Israel wat nog deur ongeloof in Christus in ongeregtheid voor God staan. Hoe is immers sy antwoord hiermee te rym? Wat is die verklaring? Daarom verstrek hy hierop sowel 'n prinsipiële as 'n feitlike verklaring. Die prinsipiële verklaring word gegee in Rom. 9 : 6b—29, terwyl Rom. 11 : 1—24 die feitlike verklaring bied.

(a) Die prinsipiële verklaring — Rom. 9 : 6b—29

Die verklaring vir die geldigheid van sy antwoord, sê Paulus, lê in die AARD van God se VERBOND met Israel: Israel is verbondsvolk en dus Godsvolk op grond van 'n verbond wat berus op en uitgaan van God se *uitverkiesende vrymag*.

„Want nie almal wat uit Israel is, (hulle) is Israel nie. Ook nie omdat hulle nageslag van Abraham is, is almal kinders nie, maar: in Isak sal jou nageslag genoem word. Dit is: nie die kinders van die vlees (hulle) is kinders van God nie, maar die kinders van die belofte word gereken as nageslag” 9 : 6—8.

Dit is die doel van Paulus in hierdie gedeelte om teenoor die onties-natuurmatige karakter van die verbond volgens die Joods-Rabbynse voorstelling aan te toon dat die verbond waarvolgens die volk Israel Godsvolk is, 'n verbond is wat op die vrymag en uitverkiesende genade van God gefundeer is. Die aard van die verbond soos dit met Abraham gesluit is en daarna gehandhaaf bly, was en is só „dat die voorneme van God volgens die uitverkiesing kon bly staan, nie uit die werke nie, maar uit Hom wat roep” (9:11).

Hierdie vrymags- en uitverkiesingskarakter van Gods verbond met Abraham waardeur Israel tot Godsvolk gemaak is, hou, soos Paulus dit uiteensit, verskeie punte van kardinale belang in aangaande die verhouding van die volk Israel tot die Godsvolk in die hede:

In die eerste plek:

Paulus sê dat God se verbond standhou en Israel Gods volk bly niesteenstaande die massale ongeloof van die Jode in die hede *Οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραήλ, οὗτοι Ἰσραήλ*. — „want nie almal wat uit Israel is, is Israel nie” (9 : 6b). Dit wil sê: die volk Israel, die volk van die verbond in sy hoedanigheid as Godsvolk, is nie gelyk aan alle mense wat van nature, deur afstamming, tot die histories-etniese volk behoort nie; is nie gelyk aan Israel na sy empiriese ornvang nie. ...

In 9 : 7 lig Paulus sy verkiaring met ander woorde toe: nie almal wat uit Abraham voortgekom het, is kinders in pregnante sin nie. Dit belig Paulus verder deur daarop te wys dat God self uit die vleeslike nakomelinge die één kies wat Hý wil om „die nageslag” te wees. ...

Hiermee het Paulus verklaar waarom die talryke ongelowige Jode nie `n weerspreking is van `n gehandhaafde verbond met Israel en van Israel se voortgesette staat as Gods volk nie. Daar is immers Israeliete wat voor God nie wesentlik tot die volk Israel behoort nie; wat, hoewel gebore uit Israel, deur God buite Israel geplaas is. Hiermee is die volk Israel nie vergeestelik nie, maar deur afsnyding van die ongelowiges wat in Gods oog nooit wesentlik tot die volk behoort het nie, is die volk vereng tot sy ware omvang voor God. Die ongelowige Israeliete behoort nie wesentlik tot Israel nie. Hulle ongeloof en ongeregtigheid raak dus nie die posisie van Israel as Godsvolk nie, raak dus nie die verbondstrou van God nie.

Hiermee is die eerste kardinale aspek van die verhouding van Israel tot die Godsvolk aan die lig gestel: Die histories-etniese volk Israel na sy empiriese gestalte is nie kwantatief identies met die volk Israel in sy hoedanigheid as Gods volk nie, maar is veel groter. *Daar is `n verenging na binne*: die verbond is gesluit met `n na binne verengde volk Israel. Die volk Israel is nie in sy empiriese verskyningsomvang Godsvolk nie, maar die na binne verengde volk Israel is Godsvolk volgens die verbond. Israel as *volk* is hier die verbondsvolk, alleenlik het daar `n afsnyding van die ongelowige Israeliete plaasgevind.

In die tweede plek:

Daar val ook heldere lig op die beginsel waarvolgens hier die verenging geskied.

God het die verbond met Abraham en sy nageslag, dus met die volk Israel, gesluit, „maar: in Isak sal jou nageslag genoem word” (9 : 7), en die kinders van die belofte word gereken as nageslag” (vs. 8), „want die beloftewoord is dit: „omtrent hierdie tyd sal Ek kom, en daar sal vir Sara `n seun wees” (vs. 9).

Op dieselfde wyse kies God ook reeds voor die geboorte alleen Jakob uit die seuns van Isak „dat die voorneme van God volgens die verkiesing kon bly staan. .. uit Hom wat roep” (vs. 11).

Terwyl God die verbond gesluit het met Abraham en sy nageslag, het Hy van die begin af — van vóór Isak se geboorte — sy vrymag gehandhaaf om soewerein te besluit wie tot die verbondsnageslag sal behoort.

Terwyl God aan Abraham die verbondsbelofte van `n geseënde nageslag gegee het, het Hy van die begin af in sy verbond sy vrymag gehandhaaf om deur eie beskikking en verkiesing te bepaal wie die nageslag van die belofte sal wees. Vanaf die begin het God sy verbond só gesluit dat alleen die kinders van Abraham, d.i. alleen die lede van die volk Israel wat Hý verkies het, wat Hý na sy voorneme en welbehae as kinders van die belofte verkies, dat alleen hulle as die kinders van die belofte gereken sal word as die nageslag, as die *hele* nageslag.

Die beginsel van verenging is die vrymagtige uitverkiesing van God met sy twee kante: die vrymagtige welbehae in diegene wat die verbondsvolk vorm en die vrymagtige uitsnyding uit die volk van diegene wat nie tot nageslag gereken word nie.

In die derde plek:

Uit die voorafgaande blyk ook op grond waarvan Israel Godsvolk is en die grond vir toebehore van lede van Israel tot Godsvolk.

Dit gaan in Rom. 9 : 6—29 inderdaad om die *vrymag* van God in sy verbond. Alle oorsaaklikheid lê volkome in God se hand en in God se vrymagtige uitverkiesende welbehae.

„Ook *nie omdat* — alle klem val hier op die ὅτι ! — hulle Abraham se nageslag is ... nie, maar: in Isak sal jou nageslag genoem word” (vs. 8). Die besluit berus volkome by God vrymagtig. God self is dit wat vir Abraham sy nageslag wonderbaarlik skenk: op die tyd deur *God* bepaal, sal *God* kom en — Isak, die kind van die belofte, sal daar wees (vs. 9). God self roep dus die nageslag van Abraham, die volk Israel, in die lewe. God self bepaal ook vrymagtig wie uit die vleeslike nageslag Hy tot die volk in sy hoedanigheid as Godsvolk wil reken: alleen op grond van sy vrymagtige uitverkiesing maak God Isak tot die kind van die belofte; maak God Isak tot die ware *nageslag*, tot die verbondsnageslag van Abraham. Die nageslag ontstaan nie maar bloot natuurmatig en na menslike oorleg en menslike krag nie, maar uit die kinders wat die vlees voortbring, word die nageslag „genoem” — „noem” in die sin van „roep”, „beroep”, „verkies” — deur God (vs. 7). ...

Deelgenootskap aan Israel as Godsvolk is nie gegrond bloot op afstamming van die aartsvaders nie. Die onties-natuurmatige Godsvolk- en verbondsgedagte van die Judaïsme het geen fondament in die Skrifte nie, sê Paulus, want reeds in die geval van die twee vleeslike kinders van Abraham self het God vrymagtig alleen Isak tot nageslag gereken, alleen Isak tot kind van die belofte gemaak, en van die twee seuns van Isak het God in vrye uitverkiesing alleen vir Jakob as nageslag gereken. Paulus gebruik juis dié voorbeelde waar die vleeslike kinders wat God nie verkies het, nie alleen afgesny is van die volk Israel in sy hoedanigheid as Godsvolk nie, maar selfs in heeltemal ander volke en wel die primêre vyande van Israel as Godsvolk ontwikkel het, nl. Ismael en Esau.

Ook die Rabbyne gedagte van die thesaurus bonis operis van die aartsvaders wat vir hulle vleeslike nakomelinge deelgenootskap aan die heil van God sou waarborg, vind vir Paulus geen grond in die Skrifte nie, want Isak is reeds voor sy geboorte deur God gereken as die „kind van die belofte”, en selfs voor die geboorte, voordat hulle „goed of kwaad gedoen het”, is Jakob as die nageslag gereken, maar Esau buite die Godsvolk en buite Israel as volk geplaas, sodat „die voorneme van God volgens die verkiesing kon bly staan, nie uit die werke nie, maar uit Hom wat roep !” (vs. 11).

Daarom toon Paulus ook vanaf vs. 13 tot vs. 29 nader aan dat God volkome vrymagtig is in die konstituering van die Godsvolk binne die kring van die empiriese Israel — so vrymagtig dat God ten slotte selfs buite die kring van Israel kon gaan om nou in Christus ook die ethne wat altyd ou laos was, Godsvolk, te maak net soos Hy in die tyd van die profeet Hosea beloof het om Israel wat deur hul ontrou nie meer werd was om Godsvolk te wees nie, weer as sy Gods volk terug te neem.

Só min lê daar enige kousale verband tussen die empiriese verskyningsomvang van die volk Israel en Israel soos God dit in sy genadeverkiesing as Godsvolk aangeneem het (9 : 25, 26) !

Die volksbestaan van Israel self het dus nie enige kousatiewe krag vir die bestaan of voortbestaan van Israel as Gods volk nie. Ook het die natuurlike verbondenheid deur afstamming aan die histories-etniese volk Israel geen kousatiewe krag om die deelgenootskap van lede van die volk aan die Godsvolk te waarborg nie. Beslissend is alleen die vrymagtige uitverkiesende welbehag van God in sy verbond.